

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός εμψυχώνεται
είση πώς δε φοβάται την
αλήθεια—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φν-
σικούς της κανόνες.

ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΣΤ

ΑΘΗΝΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΗΣ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 324

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Οι κακοί της λιμοπείνας.
ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ. Γιάννης Βλαχογιάννης.
ΜΥΡΙΕΛΛΑ. 'Η Φιλολογία κάτω από το κράτος της
γραφής (από τη μελέτη του κ. Α. Thumb).
Ζ. ΜΑΚΡΗΣ. Τα σημερινά τα χρόνια.
ΠΗΛΙΟΣ ΖΑΓΡΑΣ. Στη γιορτή του.
ΣΙΔΕΡΗΣ ΑΠΕΡΑΘΙΤΗΣ. Το άστρο των μάγων.
Κ* 'Από τον έξω κόσμο—ή Τέχνη και η 'Επιστήμη.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ--Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ--ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜ-
ΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΓΙΑΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΗΣ

‘Ο Κώστας είπε’
— Μήτηρ, πάλιωταν τα κουνούνια μου, βου-
δάθηκαν, διέ βραούν τα έρμα.
Κι ο Μήτρος αποκρίθηκε·
— Κ' έμένα τα τρακάνια μου βουδάθηκαν πιά,
διέ βροντάνε.
— Το πρώτο το φαλκάνι μου πάλιωσε, χάλκισε
κ' έκείνο.
— Κ' έμένα το πρώτο το ρουμπι βράχυνανε,
διέ θέλει να λαλήση.
Κ' οι πιστικοί πάν λέοντα.

Σά νάχαν ραγίσει και σκουριάσει τα κουνούνια
του καιρού, τα νέα πνεύματα γύρευαν ανήντοχα
νέους άχους στην ποίησή μας. Πάνε τώρα δεκα-
πέντε χρόνια. Δεν είχε ακόμα πεταχτεί στη μέση
πάνοπλος ο πολυς Γρυπάρης, δεν είχε ακόμα γλυ-
κοελαδίσει ο μοναδικός Πορφύρας, δεν είχαν φανε-
ί ακόμα τα λιγοστά μα άμυμητα σονέτα του Μα-
τίλη, όταν ο Γιάννης 'Επαχτίτης, βουνόδροσος και
γοργοπόδαρος Μήτρος Λαβίδας, έδραξε απ' τη
λάκα με τα βρυσόνερα και τα πλατάνια τα όλο
καίνουργα φαλκάνια του κ' ήρθε και τα βροντοκό-
πησε στον αυγινόν άέρα με τις ιστορίες του. Κάπιοι
έλεγαν πως τάχε χύσει ο ίδιος κουνουνάς που είχε
χυμένα και τα ρουμπιά του Κρυστάλη, ως τόσο ο
έχος των τρακανιών του 'Επαχτίτη είχαν δλότελα
ξεχωριστός, δλότελα πρωτότυπος, δικός του. 'Αν
έμοιαζαν κι αν συγγένευαν οι δυό σκοποί, ήταν
γιατί κ' οι δυό σκοποί είχαν αναβρύσει δλόττα απ'
τη ζωή, είχαν τη δροσερή της μυρουδιά, άνθισματα
πρωτόλουθα όμοιας χλωρής συγκίνησης από πρό-
μοιο σχεδόν κόσμο.

Πραγματικά, σαν άδόκητου πουλιού κελάδημα
θρήσαν τότε σταυγινό μας σύμπλο οι τρεις άπλεις,

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

Γ. ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΗΣ

άφελείς, χωριάτικες ιστορίες του 'Επαχτίτη, που
την πρώτη απ' αυτές τη βόισκα τώρα άππλαχνα
πριτσάλισμένη (αν δε με γελάει η μνήμη μου) στο
ξανατύπωμά της. Καί' οι λίγο σαν άπόλαλο ση-
μάντρου μελαγχολικού μξ; χαϊδήψε τα βαθη ο
α' 'Εσπερινός του, ξανοίγοντας μιάν άλλη δίπλα
της ψυχής του, τόσο λεπτοαίσθητη κι άππλή κι
άντερη. Ο Γιάννης 'Επαχτίτης στέκονταν μπροστά
μας μοναδικός στον τρόπο του, ζηλευτός απ' όλους.
‘Ο καλός Γρυπάρης έδινε πρόθυμα τους πιο ωραίους
απ' τους Σκαρβαίους του για μιá ιστορία του
Γιάνου, ο Καμπύσης και τα τέσσερά του δράχματα
που είχε τότε, ο Πορφύρας, χιώτης σφιχτός, ως
τόσο θάστρεγε ίσως νάλλοζε με τη «βάβω» τον
'Αφορισμένο του ή τα Δάκρυά του. Μόνος έγω δεν
είχα άλλο απ' δροσινικά αναμασήματα να δώσω.
Κι' απ' τους μεγαλύτερους, τους δάσκαλους και
πάτρωνες, ο Παλαμάς θαύμαζε, ο Ξενόπουλος άνα-
γνώριζε, ο Μαλακάσης άγαπούσε, ο Νιρβάνας
έσφιγγε το χέρι κι ο Μητσάκης βροντοφώνιζε, σά
με τον κόχυλα του καϊκιού που σπάραιζε την παι-

δική καρδιά της Κήτσας, τον ένθουσιασμό του για
το Λέοντα, που άλλαξανόμισε κι αυτές στο ξανα-
τύπωμά του, πεζεύοντας, σε α' 'Ερημόκαστρο». Κι ο
ίδιος ο ποιητής γκρίνιαζε με όσους τον παίνευαν,
έξόν απ' το Γρυπάρη, άπάγγελνε στη χάση και
στη φέξη μετά πολλούς ρετζάδες νέα ποιήματα,
φωβέριζε να δείρη τον ύποπαινόμενο, χωρίς και να
τό κάνη, κι άρου στο μεταξύ έδωσε καινούρια δείγ-
ματα της άφελους του τέχνης με το «Για την
τιμή» και κάπια άλλα, μξ; ξάφνιζε άπάντεχα ένα
βράδυ στού Παλαμά με την «Πλερωμή ήτοι το πα-
ραμύθι του βοσκού και του λύκου», το διήγημα
δηλαδή που σημαδεύει το άλλαξοδρόμημα της τέ-
χνης του 'Επαχτίτη—Βλαχογιάνη.

Πάνε, είπα, από τότε δεκαπέντε κοντά χρόνια.
Κάπιοι απ' τους συναγωνιστές ή θαυμαστές του
Βλαχογιάνη έδραξε ο θάνατος, κάπιοι μοίρα έδικό-
τερη κι απ' όλους μας στον ποιητή των «Κουνου-
νιών» δόθηκε να συγκεντρώση ένα μεγάλο μέρος του
έργου του, αν' όχι όλο, σ' έναν τόμο πρωτότυπο κ'
ιδιόρυθμο, όσο κι αυτές ο ίδιος Τα «Προπύλαια,
τόμος πρώτος κλπ », που έχω μπρός μου, κλειούν
περισσότερο το ποιητικό έργο του Βλαχογιάνη. 'Απ'
το ιστορικό του'νύξεις δίνει μοναχά σ' αυτά κι αυ-
τές είναι για μένα ξένες. 'Εδώ μ' ενδιαφέρει μόνο ο
δημιουργός και μόνο την ποιητική μορφή του Βλα-
χογιάνη γύρεψα σ' αυτόν τίν τόμο.

Οι άναγνώστες του «Νουμά» άς μου συμπα-
θήσουν τον προσωπικό τόνο, που μου ξίφυγε έθελα
μπροστά σε άγαπητές παλιές σελίδες και περισσότερο
αυτή η νότα της άγάπης άς έβρη χάρη μπρός στην
παισιμακή άπαθή σκληράδα του ποιητή. ‘Ο ίδιος
κάπου μξ; το λείει, θαρώ, πόσο γλυκό είναι να
γυρνάει κανείς σε παλιά του βοσκοτόπια, τόσο
γλυκότερα, όταν τα βρίσκει τώρα αυτά όμορφότερα.
Κ' η τέχνη του Βλαχογιάνη δίνει χαρές καινούριες
σε κάθε ξαναζύγωμά της. 'Ενα απ' τα συμπαθη-
τικά χρίσματά της είναι να μην έχη τίποτε θα-
μνωτικό, φανταχτερό και ψευταρχοντικό, τίποτε
διαχυτικό ή φουσκωμένο, που σ' άλλους μξ; χτυ-
πάει για μιá στιγμή στα μάτια για να λιώση σε
κούφιο άχνό και να σκαρπίση με το μάκρεμα. ‘Ο
Βλαχογιάνης είναι γνήσιος, όπου είναι ποιητής.
'Από στολίδια ψεύτικα δεν ξέρει, ούτε τάρεσει να
γυρεύη μέσα που κάνουν αίσθηση. 'Η τέχνη του
είναι τόσο ντόμπρη, ώστε να προτιμή πολλές φο-
ρές να πλήξη, να κουράση, παρά να φορέση μά-
σκα, όπως τόλγες ο μακαρίτης ο Καμπύσης. Αυτή
η είλικρίνεια, χρίσμα λίγων, είναι εκείνη που μα-
γύει και τραβάει, όπου ή παράσταση του ποιητή
λαμποκοπάει σά χλόη δροσερή και σαν καθαρία